

Remissvar - Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Sammanfattning

Hudiksvalls kommun ställer sig positiv till de förslag till förändringar som kommittén föreslår. Det är en välbehövlig översyn av ett system som är svårt att tränga igenom. Hudiksvalls kommun vill dock rikta kritik mot ambitionen att kostnadsutjämningsystemet skulle skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner oavsett strukturella skillnader och skattekraft. Här ser kommunen att lagstiftaren har misslyckats med att skapa dessa likvärdiga förutsättningar eftersom det finns så stora behov av omfördelningar i kostnadsutjämningsystemet, enligt förslaget från utjämningskommittén. Det blir även bekymmersamt om kommitténs förslag inte genomförs, då utjämningsutredningen har identifierat faktiska behov av att ändra i kostnadsutjämningsystemet. Trovärdigheten och legitimiteten för systemet bygger på att det går att förstå och det förklarar skillnader utifrån Sveriges kommuners olika förutsättningar och att det bidrar till att skapa likvärdiga förutsättningar.

De delar av remissen som inte omnämns i Hudiksvalls kommuns remissvar ska anses som att kommunen inte har något ställningstagande i det specifika avsnittet utan instämmer med kommitténs betänkande och inte har något ytterligare att tillägga i frågan. De delar som avser regionerna avstår Hudiksvalls kommun från att yttra sig över.

Riktade statsbidrag

Hudiksvalls kommun ställer sig generellt bakom kommitténs kriterier för vad ett riktat statsbidrag ska uppfylla för att kunna vara just ett riktat statsbidrag. Kommunen vill också tillägga att statsbidragen måste värdesäkras på ett tydligare sätt än idag, så att inte kostnader förskjuts till kommunerna över tid när de riktade statsbidragen inte indexeras på ett rimligt sätt.

Kommitteen har bra förslag om att minska administrationen gällande riktade statsbidrag, men det krävs då också att respektive ansvarig myndighet omfamnar ambitionen och inte skapar egna uppföljningsbehov. I dagsläget finns krav på väldigt

KSF, Kommunstyrelseförvaltningen

Kent Lundquist, ekonomichef
E-post: kent.lundquist@hudiksvall.se
Telefon: 065019118
Adress: Box 329, 82427 Hudiksvall
Organisationsnummer: 212000-2379

omfattande rapportering som delvis saknar relevans. Det saknas även ett uppdrag till myndigheterna att göra en rimlighetsbedömning för riktade statsbidrag i samband med extraordinära händelser. Det bör till exempel kunna ifrågasättas om kommuner och regioner verkligen hade alla de kostnadsökningar under coronapandemin som rapporterades in. Om underlagen ändå inte utgör någon grund för prövning om huruvida kommuner och regioner har rätt till det riktade statsbidraget bör kravet på inlämnandet av detaljerade uppgifter tas bort.

Hudiksvalls kommun menar också att det finns fler riktade statsbidrag som borde ses över och helt eller delvis gå in i det generella statsbidraget. Till exempel kunskapsbidraget inom skolan och flera delar av de riktade statsbidragen till vuxenutbildningen. Här finns en stor osäkerhet kring ansökning och handhavandet av statsbidragen. Man bör utvärdera hur effektivt resursutnyttjande det är med detta ansökningsförfarande och om medlens syfte uppfylls, samt hur stor del som inte nyttjas av statsbidraget. Det påverkar såklart statens finansiering om en större andel av bidraget används, men det borde vara intentionen att 100 procent ska utnyttjas. Ett förslag kan vara att en större andel av statsbidraget ges i en basersättning i stället för prestationsersättning för att främja en mer långsiktig planering inom vuxenutbildningen.

Inkomstutjämnningen

Hudiksvalls kommun har likt kommittén ingen förhoppning om att det ska införas någon tillväxtfaktor i inkomstutjämnningen. Det är svårt att se nyttan med den typen av incitament. Hanteringen med den normerade skattesatsen bör även kvarstå, med justering för tidigare skatteväxlingar.

Kostnadsutjämnningen

Hudiksvalls kommun anser generellt att det finns ett stort värde i att se över de olika ingående delarna i kostnadsutjämnningen och förenkla för att uppnå intentionen med kostnadsutjämnningssystemet.

Hudiksvalls kommun vill dock rikta kritik mot just ambitionen att kostnadsutjämnningssystemet skulle skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner oavsett strukturella skillnader och skattekraft. Här ser kommunen att lagstiftaren har misslyckats med att skapa dessa likvärdiga förutsättningar eftersom det finns så stora behov av omfördelningar i kostnadsutjämnningssystemet, enligt förslaget från utjämningskommittén. Det blir även bekymmersamt om utjämningsutredningen pekar på behov av att ändra i kostnadsutjämnningssystemet och om det sedan inte sker någon omfördelning. trovärdigheten och legitimiteten för systemet bygger på att det går att förstå och förklara skillnader utifrån kommunernas olika förutsättningar och att man uppnår likvärdiga förutsättningar.

Ny ersättning för socioekonomi inom skolan ser Hudiksvalls kommun som något mycket positivt. Vi håller med Skolkommissionen om ”att möjligheten till finansiering av verksamheten kan vara mindre i socioekonomiskt utsatta kommuner”. Även föräldrarnas utbildningsnivå utgör en stor påverkan på hur framgångsrika

barnen är i skolan. Detsamma gäller förslaget om förändringen inom individ och familjeomsorgen. Det är mycket bättre att utgå från socioekonomiska faktorer än att utgå från att befolkningstätheten har en stor påverkan på om familjen är i behov av stöd från individ- och familjeomsorgen.

Kent Lundquist
Ekonomichef
Hudiksvalls kommun